

Regler för listning, områdesansvar och ickevals- alternativ

Primärvård i Region Uppsala

Fastställt av regionfullmäktige den 6 oktober 2021
Gäller från och med den 1 januari 2022

Innehållsförteckning

REGLER FÖR LISTNING, OMRÅDESANSVAR OCH ICKEVALSALTERNATIV	3
1. Bakgrund och syfte	3
2. Listningssystem Huldra	3
3. Ickevalsalternativ	3
4. Marknadsföring och etiska riktlinjer	4
5. Att välja listning vårdcentral, barnmorskemottagning och BVC	4
6. Att välja listning på namngiven läkare – fast läkarkontakt	4
7. Familjemedlemmar	5
8. Uppgifter som behövs	5
9. Att göra om sitt val	5
10. Tillfällig begränsning - kölista vid byte	5
11. Områdesansvar	6
12. När en läkare slutar eller flyttar till en annan vårdcentral i regionen	6
13. När en mottagning stänger	7
14. Att välja barnvårdscentral (BVC)	7
15. Områdesansvar barnvårdscentral	8
16. Att välja barnmorskemottagning	8
17. Särskilt boende och korttidsboende	8
18. Äldrevårdsenheten	9
19. Habiliteringens husläkarmottagning	9

REGLER FÖR LISTNING, OMRÅDESANSVAR OCH ICKEVALSALTERNATIV

1. Bakgrund och syfte

Landstingsfullmäktige beslutade 2008-03-03, §28, att införa ett nytt listnings- och ersättningssystem inom primärvården gällande från 1 januari 2009. Följande listningsregler är en reviderad version av de då fastställda reglerna.

Listningssystemet innebär att invånare fritt kan välja vårdcentral, barnmorskemottagning och barnavårdscentral. Listningssystemet ligger till grund för den ersättning som utgår till vårdcentraler, barnmorskemottagningar och barnavårdscentraler som ingår i valfrihetssystemen i Region Uppsala. Patientlagen (2014:821) ger invånarna även rätt att lista sig i annan region. Listningsreglerna kan komma att revideras ytterligare för att harmoniseras med nya lagkrav.

2. Listningssystem Huldra

Region Uppsala tillhandahåller listningssystemet Huldra där alla invånares listning registreras. Region Uppsalas Husläkarkansli administrerar listningen på vårdcentral, barnmorskemottagning och Barnavårdscentral (BVC) och svarar på frågor från befolkningen.

Patientens val- eller byte av namngiven läkare på vårdcentralen administreras av vårdcentralen, av verksamhetschef eller av den utsedd behörig person.

Det är listningen på vårdcentralen den 15:e i varje månad som avgör vilken vårdcentral som tilldelas kapiteringsersättningen, dvs ersättningen per listad invånare.

Utbetalning av kapiteringsersättning sker den femte varje månad och baseras på listningen den 15:e i föregående månad.

3. Ickevalsalternativ

För de invånare som inte kan eller vill välja vårdcentral ska Region Uppsala enligt LOV 9 kap. 2§ tillhandahålla ett ickevalsalternativ. I Region Uppsala tillämpas principen geografisk närhet, vilket innebär att den vårdcentral som ligger närmast invånarens folkbokföringsadress blir ickevalsalternativet. Se vidare punkt 11, Områdesansvar.

4. Marknadsföring och etiska riktlinjer

Vårdgivarens information och marknadsföring till befolkningen gällande listning på vårdcentral, barnmorskemottagning eller barnavårdscentral ska följa Region Uppsalas marknadsföringsetiska riktlinjer samt följa Sveriges läkarförbunds regler för marknadsföring av läkarverksamhet. Vårdgivaren ska även se till att marknadsföringen följer god sed vid direktmarknadsföring.

Region Uppsala bistår inte med uppgifter om listade i syfte att rikta specifik marknadsföring till målgruppen.

5. Att välja listning vårdcentral, barnmorskemottagning och BVC

Invånaren gör sitt val av vårdcentral, barnmorskemottagning eller BVC via:

- 1177 Vårdguidens e-tjänster – Inloggning sker med e-legitimation (till exempel bank-id eller mobilt bank-id) eller med lösenord och sms.
- Underskriven blankett som skickas till Husläkarkansliet. Underskrift krävs av vårdnadshavare för barn.

Listning kan ske vid de vårdcentraler som regioner driver själv eller de som regioner har avtal med.

Husläkarkansliet ansvarar för listning på vårdcentral, BVC och barnmorskemottagning. Vårdcentralerna kan använda sms-funktion men då innebär sms-listning, en begäran om att få en blankett hemskickad till invånaren för underskrift, som sedan skickas in till Husläkarkansliet för registrering i Huldra.

Vårdgivaren eller patienten ska ombesörja att underskriven blankett skickas per post eller via mejl (inskannad blankett med underskrift) till Husläkarkansliet för registrering i Huldra.

Invånarens val av vårdcentral, BVC eller barnmorskemottagning kan inte nekas.

6. Att välja listning på namngiven läkare – fast läkarkontakt

Invånaren ska erbjudas listning på namngiven fast läkarkontakt på vårdcentralen där personen är listad, förutsatt att personen inte redan gjort ett aktivt val av fast läkarkontakt på vårdcentralen. Invånaren har rätt att avstå erbjuden fast läkarkontakt och endast vara listad på vårdcentralen.

Vårdcentralen administrerar listning på fast läkarkontakt och får fritt föreslå invånaren namngiven läkare. Husläkarkansliet tillhandahåller registreringskoderna för läkare.

7. Familjemedlemmar

Alla familjemedlemmar behöver inte välja samma vårdcentral/mottagning/läkare. Nyfödda barn blir automatiskt listade på en närliggande vårdcentral. Mer om listning på BVC - se avsnittet Att välja barnvårdscentral nedan.

8. Uppgifter som behövs

På listningsblanketten ska anges personnummer, namn, adress samt uppgift om val av vårdcentral, det vill säga uppgift om vårdcentralens registreringskod alternativt uppgift om enskild läkares registreringskod. Registreringskoden för både vårdcentraler och läkare är en sifferkod som identifierar mottagningar och läkare. Husläkarkansliet tillhandahåller och administrerar registreringskoderna.

Underskrift av den person som önskar lista sig på vårdcentral krävs för att listningsblanketten ska handläggas och registreras av Husläkarkansliet.

Vid listning via 1177 Vårdguidens e-tjänster ska de obligatoriska fälten fyllas i och signeras via bank-id.

9. Att göra om sitt val

Det finns ingen begränsning för hur många gånger ett val kan göras om. Invånarna kan göra sina val/listningar när som helst och listningen/valet gäller tills personen gör ett nytt val/omlistning.

10. Tillfällig begränsning - kölista vid byte

Det finns ingen övre gräns för vårdcentralens antal listade. Det betyder att ingen ska nekas listning på vårdcentral.

Däremot finns tak för listning på läkare. Det är respektive verksamhetschef för vårdcentralen som vid behov beslutar om och när en begränsning i listningen på respektive läkare ska införas. Taket anges i viktade personer. Det betyder att listade ska ställas på kö om en läkare har fullt på sin lista. Meddelande om begränsning i listningen anmäls till Husläkarkansliet.

Invånarna kan endast stå i kö till en läkare åt gången.

Husläkarkansliet kommer att lämna information till respektive vårdcentral om antal personer som står i kö för att underlätta för vårdcentralerna att kunna bedöma och planera sin kapacitet.

11. Områdesansvar

Region Uppsala har ett datoriserat informationssystem (GIS) som automatiskt fördelar och omfördelar vårdcentralernas geografiska ansvarsområden. Det är inte tillåtet att neka vård till en patient även om den är listad på en annan vårdcentral. Patienterna ska inte behöva lista om sig för att få vård.

Vårdcentralerna har även ett ansvar under dagtid, mellan kl 08.00-17.00 för invånare från andra län och länder som tillfälligt vistas i området. Ansvaret fördelas enligt områdesansvaret, beskrivet ovan som geografiska indelning.

Detta ansvar omfattar:

- Konstaterande av dödsfall - utfärdande av dödsbevis
- Undersökning för utfärdande av vårdintyg enligt LPT
- Utskrivningsklara för de som inte bor i länet
- Avtal med kommunen om hemsjukvård i ordinärt boende för de som inte bor i länet

På [Region Uppsala.se/Samverkanswebben](https://regionuppsala.se/Samverkanswebben) för vårdgivare återfinns karttjänst som visar områdesansvarets geografiska täckning. Sök ”listning av patient” på Samverkanswebben.

12. När en läkare slutar eller flyttar till en annan vårdcentral i regionen

När en läkare slutar eller byter mottagning inom Region Uppsala är det viktigt att Husläkarkansliet omgående får information om detta från respektive vårdgivare.

Husläkarkansliet skickar därefter ut brev till dem som är listade på läkaren med information om patientens möjlighet att lista om sig. Om uppgift finns ska det även framgå på vilken vårdcentral den avgående läkaren börjar i Region Uppsala. Den vårdcentral där läkaren slutar svarar för kostnader för brev, kuvert och porto.

Vårdgivaren har också möjlighet att flytta hela patientlistan från den avgående läkaren till en annan läkare vid vårdcentralen. Husläkarkansliet ansvarar för flytt av hel- eller del av lista. Vårdcentralen ansvarar för att informera patienterna om att byte har skett av läkarlistning och samtidigt informera om patientens rätt att avstå anvisad fasta läkarkontakt. Av informationen ska också framgå vilken läkare som slutar och orsak till det (till exempel om pension eller byte av arbetsplats) och vilken läkare som patienten listats om till på vårdcentralen.

Av informationen till patienterna ska det då framgå:

- hur omlistning går till om patienten inte vill vara listad på den läkare som vårdcentralen anvisat

- om ingen aktiv omlistning sker, är personen fortsatt listad på mottagningen och den nya läkarens lista.

I övriga fall än ovan, svarar Vårdgivaren själv för information till invånarna om nyanställningar eller andra personalförändringar vid vårdcentralen.

13. När en mottagning stänger

När en mottagning (vårdcentral, barnavårdscentral, barnmorskemottagning) stänger är det viktigt att Husläkarkansliet omgående får information om detta från respektive vårdgivare. Husläkarkansliet skickar därefter ut informationsbrev till den listade befolkningen. Husläkarkansliet står som avsändare på brevet. Den vårdgivare som stänger sin mottagning svarar för kostnader för brev, kuvert och porto.

Av informationsbrevet ska framgå:

- Vilken mottagning som stänger samt tidpunkt för detta.
- Hur omval för listning går till
- Information om ickevalsalternativ

14. Att välja barnavårdscentral (BVC)

Barnmorskemottagningarna har till uppgift att i graviditetsvecka 25-35 aktualisera frågan om val av barnavårdscentral (BVC) med de blivande vårdnadshavarna och i normalfallet genomföra ett så kallat förval innan barnet är fött.

Förvalet omvandlas till en listning på vald BVC när barnet är fött. Dagen efter födelsen kan vald BVC se var barnet är listat.

De vårdnadshavare som inte har gjort ett förval uppmanas på BB att lista sitt barn på en BVC.

Listning till barnavårdscentral sker genom:

- 1177 Vårdguidens e-tjänster – Inloggning sker med e-legitimation (till exempel bank-id eller mobilt bank-id) eller med lösenord och sms.
- Underskriven blankett som skickas till Husläkarkansliet. Underskrift krävs av vårdnadshavare.

Vårdnadshavare kan endast lista sina barn vid de barnavårdscentraler som regioner anvisar till, dvs. de som regioner driver själv eller de som regioner har avtal med.

All registrering i Huldra görs av Husläkarkansliet. Vårdcentralerna kan använda SMS-funktion men då innebär en SMS-listning en begäran om att få en blankett hemskickad för underskrift som sedan skickas in till Husläkarkansliet för registrering i Huldra.

15. Områdesansvar barnavårdscentral

Olistade nyfödda barn fördelas till respektive barnavårdscentral (BVC) av Barnhälsovården, vid födelse. Barnet fördelas till den BVC som ligger geografisk närmast vårdnadshavarnas folkbokföringsadress. Region Uppsala har ett datoriserat informationssystem (GIS) som automatiskt fördelar och omfördelar vårdcentralernas geografiska ansvarsområden.

Områdesansvaret för BVC omfattar:

- Erbjuder alla barn barnhälsovård
- Kontakt mellan barnavårdscentral och vårdnadshavare

Barnets vårdnadshavare ska kontaktas och kallas av den barnavårdscentral (BVC) där barnet är listat för bl a kontroller och vaccinationer.

Vårdnadshavare som inte själva gjort ett aktivt val av BVC ska kontaktas av den BVC som barnet har tilldelats via ickevalslistning. BVC ska i den första kontakten informera vårdnadshavaren om att de behöver göra ett aktivt val om de avser välja en annan barnavårdscentral än den de listats på via ickevalslistning.

16. Att välja barnmorskemottagning

Listning till barnmorskemottagning sker genom att:

Den gravida kvinnan tar kontakt t med den barnmorskemottagning hon vill tillhöra under sin graviditet.

Registrering för listning i Huldra, sköts av barnmorskor vid respektive barnmorskemottagning. Gravida kvinnor kan endast lista sig på de barnmorskemottagningar som regioner anvisar till, det vill säga de BMM som regionen driver i egen regi eller de som regionen har avtal med.

17. Särskilt boende och korttidsboende

Vid inflytt till särskilt boende erbjuds invånaren att avlistas från listad vårdcentral och fast läkarkontakt, för att istället listas på det särskilda boendet och den läkare som svarar för läkarmedverkan blir ny fast läkarkontakt. Patienten har rätt att välja att behålla sin listning vid vårdcentralen och fasta läkarkontakt, om denne så önskar. Detta innebär dock att patienten inte har samma möjlighet att få hembesök av boendets läkare, utan måste vända sig till sin listade vårdcentral för att träffa sin ordinarie läkare eller få hembesök av denne.

Sjuksköterskan vid det särskilda boendet informerar patienten om val av läkare vid boendet och om möjlighet att vara kvarlistad vid vårdcentralen med dess eventuella konsekvenser, se ovan.

Husläkarkansliet informeras av sjuksköterskan vid det särskilda boendet genom att denne skickar in ifylld blankett om patientens inflytt på boendet och nytt val att tillhöra det särskilda boendets läkare. Varje kommun ska ha en lokal rutin som beskriver ansvarsfördelning och hantering.

Vid vistelse på korttidsboende ska patienter vara kvar som listad på sin vårdcentral. Om patienten under sin vistelse på korttidsboendet får ett ändrat biståndsbeslut att gälla till särskilt boende, ska patienten informeras och erbjudas av- och omlistning enligt det förfaringssätt som beskrivits ovan.

18. Äldrevårdsenheten

För invånare i Uppsala kommun som har behov av läkarvård i hemmet finns möjlighet att bli listade på en läkare på Äldrevårdsenheten. Det gäller företrädesvis äldre personer med behov av omfattande och samordnade insatser (både av kommun och region) och som har svårt att ta sig till sin vårdcentral. Vårdcentralens läkare, vårdplaneringsteamet vid Akademiska sjukhuset eller kommunens distriktssköterska kan skicka remiss efter samråd med patient och anhöriga. Efter ett hembesök för bedömning avgörs om patienten kan skrivas in vid Äldrevårdsenheten, och därmed också listas där. Patienten avlistas då från sin vårdcentral och fasta läkare där.

19. Habiliteringens husläkarmottagning

För personer med särskilda funktionsnedsättningar och i kontakt med habiliteringen, finns möjlighet att vara listad på Habiliteringens husläkarmottagning utifrån särskilda kriterier. Remiss krävs från läkare, kommunens distriktssköterska eller habiliteringsverksamhet. Läkare kan vid behov kontakta habiliteringens husläkarmottagning för rådgivning, till exempel inför intygsskrivning. Det finns möjlighet att skicka remiss för bedömning om patienten ska lista sig vid Habiliteringens husläkarmottagning.

20. Ansvar för habiliteringens patienter

Vårdcentraler har ett ansvar att ta emot listade vid Habiliteringens husläkarmottagning. Eftersom Habiliteringens husläkarmottagning inte utrustats som en komplett vårdcentral, finns i enstaka fall behov av provtagning och vid akuta åkommor som t ex akuta infektioner eller skador, kunna vända sig till närmaste vårdcentralers resurser i form av operationsrum för lilla kirurgin och lab för provtagning.